Obsah

Předmluva **11**

1 Jazyk **17**

1.1 Fyzické a ideální znaky 19

1.2 Realizace ideálních znaků 21

1.3 Jazyk jako systém ideálních znaků 25

1.4 Dělení jazyků podle povahy realizací ideálních znaků a podle původu 26

1.5 Syntaktické, sémantické a pragmatické zkoumání jazyka (sémiotika) 27

1.6 Objektový jazyk a metajazyk 31

1.7 Používání jazykových výrazů a mluvení o nich 32

1.8 Syntax a extenzionální sémantika výrazů jazyka 1. řádu 34

2 Individuová jména **38**

2.1 Univerzum jazyka a individua 38

2.2 Individuová jména a jejich denotáty 40

2.3 Individuové deskripce a popisy 42

2.4 Smysl a denotát individuových jmen 44

2.5 Signifikace a intenze individuových jmen 47

2.6 Možné světy a podmínka jejich totožnosti 50

2.7 Totožnost intenzí dvou individuových jmen 51

2.8 Individuová jména a individuové výrazy 54

3 Predikáty **56**

3.1 Predikáty prvního řádu, jejich argumenty a arita 56

3.2 Jednoargumentové predikáty a jejich tvary v přirozeném jazyce 58

3.3 Vlastnosti 60

3.4 Vlastnosti a části individuí (jednotlivin) 62

3.5 Signifikát a denotát jednoargumentového predikátu 63

3.6 Logická dvojznačnost výrazů používaných jako deskripce a jako predikáty 65
3.7 Dvojargumentové predikáty 68
3.8 Trojargumentové a víceargumentové predikáty. Atributy a jejich exemplifikáty 70
4 Atomární výroky 77
4.1 Denotát a signifikát výroku. Pravdivostní hodnoty a propozice 77
4.2 Atomární výroky 80
4.3 Pravdivostní podmínka pro výroky tvaru $P(a)$ 82
4.4 Pravdivostní podmínka pro výroky tvaru $R(a_1, \ldots, a_n)$ 84
5 Molekulární výroky 87
5.1 Vlastní a nevlastní výrazy 87
5.2 Výrokové spojky 89
5.3 Negace 90
5.4 Negace v češtině a slovenštině 91
5.5 Konjunkce 93
5.6 Disjunkce 95
5.7 Materiální implikace 97
5.8 Spojka „jestliže ..., pak —" v přirozeném jazyce a materiální implikace 101
5.9 Materiální ekvivalence 104
6 Extenzionální a neextenzionální spojky 106
6.1 Přehled všech jednoargumentových a dvouargumentových extenzionálních spojek 106
6.2 Shefferův funktor a Łukasiewiczova spojka „ani ..., ani —" 110
6.3 Neextenzionální spojky. Intenzionální spojka „je možné, že" 113
6.4 Hyperintenzionální spojka „je známo, že" 116
6.5 Tabulkové srovnání extenzionální spojky s neextenzionálními 119

7 Proměnné **121**
7.1 Obecné a existenční výroky 121
7.2 Proměnné a některá zájmena 122
7.3 Obor proměnnosti proměnných a jejich ohodnocení 123
7.4 Extenzionální entity 125
7.5 Kategorie proměnných jazyka 1. řádu 128
8 Formy výrazů a pojem splňování **132**
8.1 Výrokové formy 132
8.2 Kategorie forem 136
8.3 Hodnota formy při daném ohodnocení 138
8.4 Pojem splňování 144
9 Výroky s kvantifikátory a hodnota kvantifikovaných forem **148**
9.1 Kvantifikátory 148
9.2 Volné a vázané proměnné 151
9.3 Pravdivostní podmínky pro obecné a existenční výroky 153
9.4 Kategorické výroky a jejich analýza v klasické extenzionální logice 156
9.5 Hodnota kvantifikovaných výrokových forem 159
10 Individuové deskripce **168**
10.1 Individuové deskripce v přirozených jazycích 168
10.2 Operátor deskripce 174
10.3 Individuové formy 177
10.4 Podmínka jedinečnosti a denotát deskripce 180
10.5 Pravdivostní podmínka pro výroky tvaru $P((\iota\pi)F(\pi))$ 185
10.6 Primární a sekundární výskyty deskripcí ve výrocích 188
11 Lambda-predikáty **191**
11.1 Lambda operátor a jednoargumentové lambda-predikáty 191

11.2 Pravdivostní podmínka pro výroky tvaru
$[(\lambda\pi)F(\pi)](m)$ 196
11.3 Víceargumentové lambda-predikáty 199
11.4 Pravdivostní podmínka pro výroky tvaru
$[(\lambda\pi_1 ..., \pi_n)F(\pi_1 ... \pi_n)](m_1 ... m_n)$ 202
11.5 Některé aplikace lambda-predikátů 203

Shrnutí 209
Poznámky 213
Literatura 219
Rejstřík 222